

POLITIET

Innlandet politidistrikt

Offentlig

Innlandet politidistrikt

Straffesakstall 2021

Februar 2022

Innhold

Innledning	3
Antall anmeldelser	4
Anmeldelser de siste fire årene	4
Prosentvis fordeling kriminalitetstyper i 2021	5
Narkotikakriminalitet	6
Seksuallovbrudd	7
Seksuallovbrudd mot barn og unge	7
Voldtekt.....	7
Voldskriminalitet	8
Mishandling i nære relasjoner	8
Økonomisk kriminalitet	9
Identitetstyverier	10
Vinningskriminalitet	11
Tyveri fra bolig og fritidseiendommer	11
Hatkriminalitet	12
Overtredelser av vegtrafikkloven	13
Covid-19 lovbrudd	14
Forelegg Covid-19.....	14
Forelegg og saker brakt inn for domstolene	15
Kriminalitet fordelt på kommuner	16

Innledning

Denne oversikten inneholder et utdrag av straffesakstallene for Innlandet politidistrikt i 2021. Oversikten viser anmeldt kriminalitet og gjengir ikke et fullstendig bilde av kriminaliteten da det er mørketall innen alle kriminalitetsområder. Med mørketall menes her kriminalitet som ikke er registrert i politiets systemer.

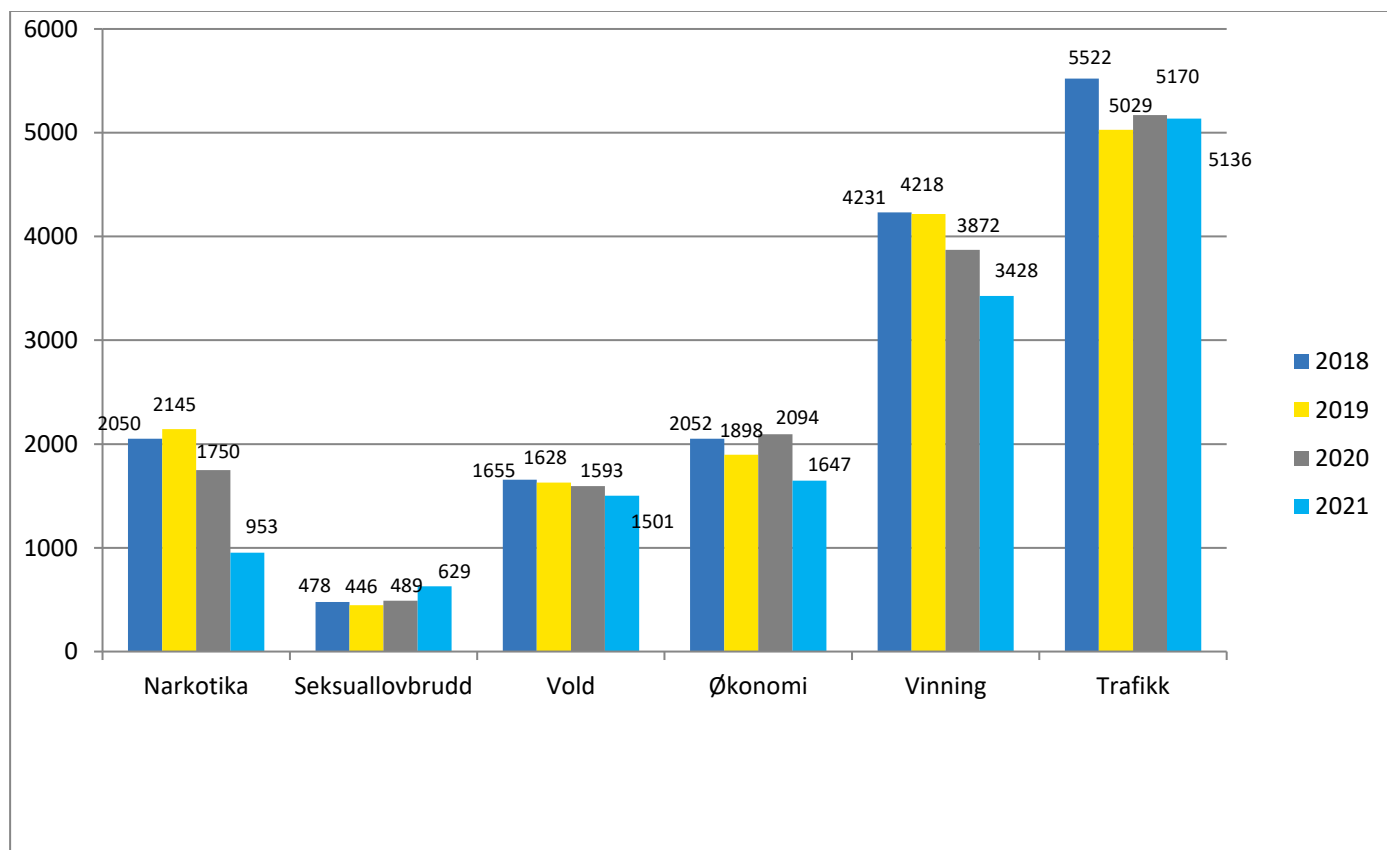
Antall anmeldelser

I 2021 mottok Innlandet politidistrikt 17 673 anmeldelser, en nedgang på 7,3 % sammenlignet med 2020 (19 066). Dette samsvarer med utviklingen de siste årene.

Antall anmeldelser har vært nedadgående siden 2018, samtidig som det er variasjoner innen ulike kriminalitetstyper. Der det er tydelige årsaker til endring i antall anmeldelser fra forrige år, omtales det under hver enkelt kriminalitetstype.

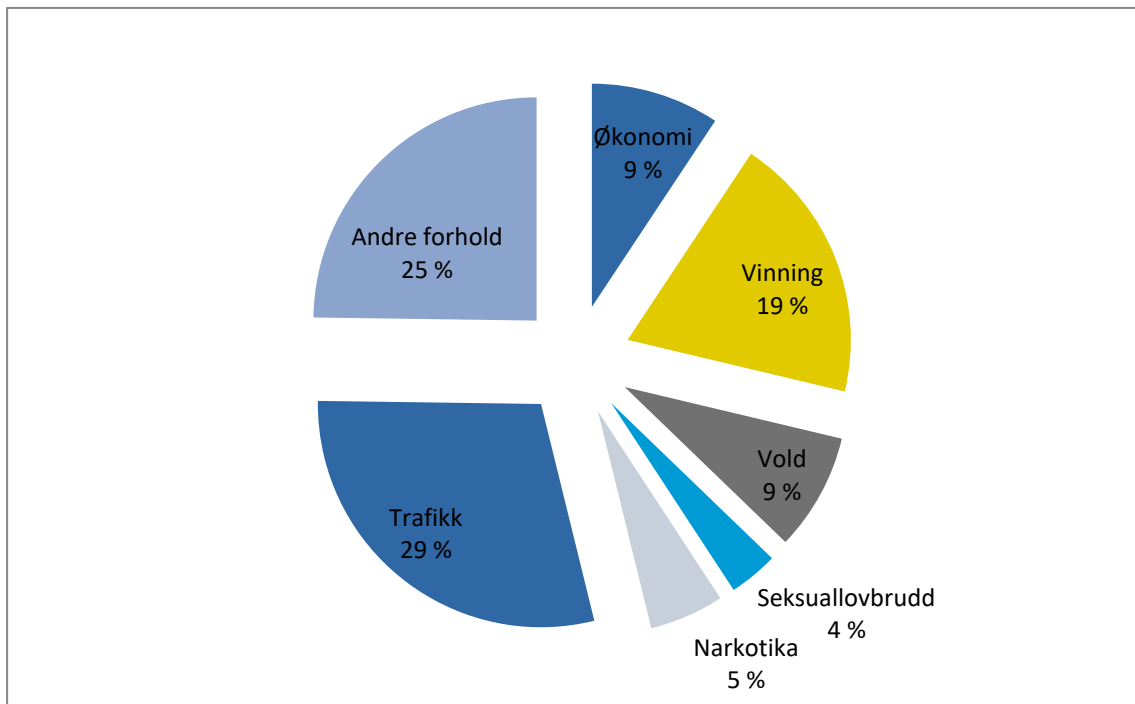
Anmeldelser innen narkotika har den største nedgangen med 45 % færre anmeldelser, mens seksuallovbrudd (+28,6 %) øker mest. Nedenfor vises et utdrag av anmeldelsene i Innlandet politidistrikt i 2021.

Anmeldelser de siste fire årene

Utdrag av anmeldelser for Innlandet politidistrikt i 2018-2021

Prosentvis fordeling kriminalitetstyper i 2021

Prosentvis fordeling av anmeldt kriminalitet i Innlandet i 2021. Innen kategorien Andre forhold inngår blant annet anmeldelser innen skadeverk, miljø og arbeidsmiljø.

Narkotikakriminalitet

Narkotikakriminalitet er saker som omfatter bruk, besittelse, oppbevaring og omsetning av forbudte narkotiske stoffer og omtales i straffeloven som saker som gjelder vern av folkehelsen.

Narkotikainnførsel er særlig et tema for Innlandet, på grunn av grensestrekningen mot Sverige. I 2021 sank antallet anmeldelser for bruk og besittelse av narkotika narkotikalovbrudd med 45 % sammenlignet med 2020. Fra 2019 til 2020 var det også registrert en nedgang.

Politidistriktet har redusert sin innsats og saksproduksjon i forhold som kun gjelder bruk og besittelse av narkotika. Dette er i tråd med Riksadvokatens føringer for bruk av makt i narkotikasaker (av 9. april 2021), forholdsmessigheten og lovbrudd med lav straffeverdi.

Politiets ressurser er prioritert brukt på alvorlig narkotikakriminalitet og annen alvorlig kriminalitet. Det er gjort flere store narkotikabeslag i Innlandet politidistrikt i 2021. Det knytter seg til myndighetenes håndtering av grensen, tilfeldige funn og avdekking av organisert kriminalitet.

Forebyggende innsats og avdekking av narkotikakriminalitet i ungdomsmiljøer, salg og omsetning til barn og unge, er fortsatt prioritert.

Det er ikke grunnlag for å anta at det er en generell nedgang i bruk og omsetning av narkotika, men tilgangen til narkotika kan ha blitt redusert som følge av koronasituasjonen. Mange narkotikasaker avdekkes i forbindelse med politiets innsats mot annen kriminalitet, blant annet i forbindelse med kjøring i ruspåvirket tilstand.

Seksuallovbrudd

Seksuallovbrudd er anmeldelser som gjelder forskjellige kategorier av voldtekt, seksuell omgang og seksuell handling, seksuelt krenkende atferd, kjøp av seksuelle tjenester, hallikvirksomhet, overgrepsmateriale i form av bilder/video og incest.

I denne kategorien saker ble det i 2021 registrert 629 saker. Dette er 28,6 % flere anmeldte forhold enn i 2020.

Seksuallovbrudd mot barn og unge

Innen kategorien seksuallovbrudd mot barn og unge¹ er det en økning på 84,7 % i anmeldelser som gjelder saker med seksuelle overgrep mot barn og unge.

Økningen skyldes hovedsakelig flere seksuallovbrudd mot barn og unge på internett/sosiale medier. Modus i flere av sakene er ungdom som selger bilder av seg selv på nettet eller at personer deler ulovlige bilder på nettet. Det forventes en fortsatt økning i slike saker i 2022.

Voldtekt

115 av sakene er registrert som voldtekt og forsøk på voldtekt, dette er 20 flere anmeldelser enn i 2020 og en økning på 22,3%. Dette antas å være innenfor normale variasjoner.

Antall voldtektsanmeldelser har holdt seg ganske stabilt over flere år. Av de anmeldelsene som er registrert som voldtekt bærer flertallet av sakene preg av at det er en relasjon mellom fornærmede og gjerningspersonen. Videre at anmeldte forhold er begått i en situasjon hvor begge har vært ruspåvirket og bevisbildet er uklart.

Med de rettssikkerhetsprinsippene som gjelder for norsk strafferett så er disse sakene utfordrende å etterforske. I mange tilfeller er heller ikke vilkårene for at en hendelse skal defineres som voldtekt oppfylt. Disse sakene medfører ofte henleggelse.

¹ I år presenterer vi tallene som omfatter både barn og unge. Tidligere år har denne statistikken kun inneholdt tall for barn opp til 16 år.

Voldskriminalitet

Voldskriminalitet omfatter alle forhold hvor utøveren ved sin voldshandling påfører noen kroppskrenkelser, kroppsskader eller tap av liv. Voldskriminalitet som anmeldes skjer typisk i det offentlige rom i helger og i forbindelse med fest og rusbruk.

Antall voldssaker registrert i Innlandet er noen færre for 2021 sammenliknet med 2020 med en nedgang på 5,5 %. Den generelle nedgangen av registrerte voldssaker, *kan* ha sammenheng med at det også i 2021 har vært mindre utelivsaktivitet som følge av koronasituasjonen og smitteverntiltak.

I 2021 ble det ikke begått noen drap og det var ett drapsforsøk i Innlandet politidistrikt.

Mishandling i nære relasjoner

Anmeldelser som registreres som mishandling i nære relasjoner er saker som gjelder både psykisk og fysisk mishandling over tid, til mer enkeltstående voldshandlinger mot nærstående, som slag, spark, seksualisert vold mv.

Mishandling i nære relasjoner, herunder familievold, er et kriminalitetsområde politiet prioriterer høyt. 340 saker er registrert som mishandling i nære relasjoner i 2021, det er én (1) sak mer enn i 2020.

Det ble i 2021 registrert 186 forhold som gjelder mishandling, det inkluderer de alvorligste sakene av familievold. Dette utgjør 14 % færre anmeldelser enn i 2020.

Slike saker avdekkes ved at ofrene velger å anmelde, eller at politiet mottar bekymringsmeldinger eller anmeldelser fra for eksempel barnevernet. Innenfor dette kriminalitetsområde antas det å være store mørketall.

Økonomisk kriminalitet

Økonomisk kriminalitet er saker som i hovedsak gjelder identitetskrenkelser (id-tyverier og opptreden med annens identitet), innbrudd i datasystemer, bestikkelser, korrupsjon, dokumentfalsk i vinningshensikt, underslag, grove bedragerier, merverdiavgiftsbedragerier, økonomisk utroskap, skattesvik, brudd på ligningsloven, regnskapsovertredelser, brudd på konkurranseloven og smugling.

Antall anmeldelser innen økonomisk kriminalitet har en nedgang på 20,9 % i 2021. Det er grunn til å tro at nedgangen skyldes at det var et omfattende straffesakskompleks med flere tiltalte i 2020, som ga et høyere sakstall det året.

Identitetstyverier

Identitetstyveri er et begrep som brukes om ulike typer kriminalitet hvor noen utgir seg for å være en annen. Metoden blir brukt innen blant annet kortsvindel og bestilling av varer i en annens navn. Den vanligste formen for identitetstyveri er økonomisk motivert, der noen ønsker å skaffe økt økonomisk fordel i andres navn. Dette inkluderer å ta ut lån, kreditt, gods og tjenester. Konsekvensen av identitetstyveri er gjerne at offeret opplever å bli mistrodd og har et behov for å bevise sin uskyld.

I 2021 ble det anmeldt 201 saker registrert som identitetstyveri, det er 8,6 % færre enn i 2020.

Vinningskriminalitet

Vinningskriminalitet omfatter alle former for tyverier, innbrudd i forretninger, næringsbygg, kontorer og boliger, heleri, ran og utpressing, bedragerier mm.

Vinningskriminaliteten fortsetter å gå ned, med en nedgang på 11,5 % sammenlignet med 2020. Det har over mange år vært en nedgang i anmeldt vinningskriminalitet i Innlandet. Dette er et utviklingstrekk politiet i hele Norge har sett over mange år, et utviklingstrekk som også ses i andre vestlige land.

Det kan være flere årsaker til denne utviklingen, som for eksempel bedre privatøkonomi i befolkningen og ettertraktede varer er blitt billigere i butikken, noe som igjen gjør at omsetningsmarkedet i Norge for tyvegods antas redusert. Koronasituasjonen kan ha påvirket denne statistikken, da det har vært færre mobile vinningskriminelle i 2021 pga streng grensekontroll mellom Norge og Sverige.

Trolig er det store mørketall. For det kan også antas at vinningskriminaliteten har flyttet seg over til den digitale verden og antatt nye former uten å bli fanget opp på samme måte som tradisjonell vinningskriminalitet. Den vinningskriminaliteten som tidligere var «analog», f.eks. innbrudd i bolig og som i stor grad ble begått av personer med lokal tilknytning til den kommunen der tyveriet skjedde, har blitt erstattet med bedragerier på internett som gjerne begås av kriminelle nettverk utenfor Norges grenser, men også av personer bosatt i Norge.

Tyveri fra bolig og fritidseiendommer

Tyveri fra bolig er en kriminalitetsform som skaper utrygghet hos de som blir utsatt for det og for de som bor i områder hvor det har vært slike hendelser. Antall innbrudd i boliger har vært synkende gjennom flere år, og for 2021 fortsetter nedgangen med 15,8 %. Totalt ble 192 tyverier fra bolig anmeldt i 2021.

Innlandet er Norges største hyttefylke med ca 90 000 fritidsboliger, i 2021 ble det anmeldt 53 tyverier i fritidsboliger. Antall anmeldelser for innbrudd i fritidsboliger sank med 41 % fra 2020 til 2021.

Færre mobile vinningskriminelle, at vi er mer hjemme eller på hytta som følge av pandemien, kan være grunner til nedgangen.

Hatkriminalitet

Hatkriminalitet er straffbare handlinger som er motivert av hat eller negative holdninger rettet mot en person eller gruppe på grunn av etnisitet, religion, livssyn, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk eller nedsatte funksjonsevne.

Det er registrert 29 anmeldelser innen hatkriminalitet i 2021. I 2020 var det registrert 60 anmeldelser innen hatkriminalitet i Innlandet politidistrikt.

De siste seks årene har Innlandet politidistrikt registrert 209 anmeldelser innen hatkriminalitet. Her antas det å være store mørketall.

Flertallet av de registrerte sakene de siste seks årene handler om hatefulle ytringer basert på hudfarge/etnisk opprinnelse eller religion/livssyn. Det er både hets av personer på nettet og i sosiale medier, samt kommentarer i det offentlige rom.

Overtredelser av vegtrafikkloven

Trafikk berører de fleste innbyggerne på en eller annen måte og er et samfunnsområde som berører vår sikkerhet. Det er i forbindelse med farlig trafikkatferd og ulykker mange blir skadet og i verste fall mister livet. Variasjonene de siste tre årene synes å være innenfor naturlige variabler, antall anmeldte saker innen trafikkforhold har totalt en nedgang på 6,8 % fra 2020 til 2021.

Av anmeldte trafikkforhold i 2021 gjelder 729 saker kjøring i ruspåvirket tilstand. Dette er en nedgang på 14 % sammenliknet med 2020.

1535 saker gjelder fartsovertredelser og 891 saker gjelder overtredelser av vegtrafikkloven § 3, det vil si der fører ikke har kjørt på en hensynsfull måte, vært uoppmerksom, uforsiktig eller unødvendig forstyrret annen trafikk. Disse overtredelsene skjer ofte i forbindelser med uhell og ulykker.

Covid-19 lovbrudd

I 2021 er det registrert 401 saker med Covid-19 lovbrudd, dette er en stor økning sammenlignet med 2020 da det var 45 registrerte saker.

Sakene for 2021 inneholder totalt 540 anmeldelser. Mange av Covid-19 lovbruddene i 2021 gjelder ulovlig grensepassering og det har en klar sammenheng med den økte grensekontrollen i 2021. I noen av sakene som gjelder ulovlig grensepasseringer er det registrert flere personer i en sak. Dette betyr at i flere av sakene var det flere personer i samme bil som dermed har fått individuelle forelegg.

Anmeldelsene i 2021 har ført til 261 forelegg, 44 påtaleunntatelser/dommer og 170 forhold har blitt henlagt. Av henleggelsene er de fleste henlagt på grunn av bevisets stilling.

65 anmeldelser er fortsatt til etterforskning/påtalemessig vurdering.

Forelegg Covid-19

Forelegg utstedt i Innlandet politidistrikt for Covid-19 lovbrudd har fulgt de retningslinjene som ble gitt av riksadvokaten. For ulovlig grensepassering var bøtenivået 5000 kr for uaktsom overtredelse og 10.000 kr for forsettlig overtredelse.

De fleste ulovlige grensepasseringer i Innlandet er uaktsomme, det medfører bøtesats på 5000 kr for 220 forhold. I tillegg er det blant annet gitt bøter for brudd på karantene/isolasjon, hensynsløs atferd og dokumentforfalskning.

Eksempler på forhold² det er gitt forelegg for i 2021:

- Ulovlig grensepassering: 220 forhold
- Brudd på isolasjon/karantene: 22 forhold
- Dokumentforfalskning/nektet å fremvise dokumentasjon ved grensepassering: 3 forhold
- Hensynsløs atferd: 2 forhold
- Unnlatt å teste seg ved innreise: 3 forhold

Totalt er det gitt bøter for ca. 1,5 millioner³ kroner i løpet av 2021 for Covid-19 lovbrudd.

² Listen er ikke komplett med alle forhold

³ Det er ikke foretatt en manuell fintelling av alle lovbrudd og forelegg, så summen oppgitt er omtrentlig

Forelegg og saker brakt inn for domstolene

I 2021 ble det ført 1224 straffesaker av påtalemyndigheten i Innlandet politidistrikt for domstolene. Dette er 21,7 % flere straffesaker enn i 2020.

Noe av årsaken til økningen er at i mars/april 2020 ble mange straffesaker satt på vent for å hindre smittespredning. I 2021 har det ikke vært gjennomført tilsvarende reduksjon i kapasiteten og det har dermed påvirket det økte antallet. Det har også blitt gitt adgang til økt bruk av digitale løsninger i rettssakene, som har bidratt til fleksibilitet, effektivitet og opprettholdelse av gjennomføringsevne.

Av de 1224 straffesakene ble 558 ført som ordinære hovedforhandlinger i tingrettene. 614 saker ble avgjort som tilståelsesdommer, med forenklet rettsprosess. Det ble ført 51 saker ved Eidsivating lagmannsrett.

Oppklaringsprosenten for Innlandet politidistrikt har holdt seg stabilt høyt over tid, også i 2021 da den er på 62,2 prosent. Politidistriktet ligger dermed over resultatkravet nasjonalt som er på 60 prosent. Oppklaringsprosenten for 2019 og 2020 var henholdsvis på 57,5 prosent og 57,3 prosent.

Innlandet politidistrikt utstedte 4721 forelegg i 2021, i 2020 ble det utstedt 4543 forelegg.

Kriminalitet fordelt på kommuner

Nedenfor følger en oversikt av de registrerte anmeldelser for ulike kriminalitetsområder fordelt på kommunene i Innlandet politidistrikt i 2021. På grunn av tekniske forhold vil ikke nødvendigvis totalt antall anmeldelser i distriktet og totalt antall anmeldelser på kommunenivå samsvare, men forskjellen utgjør i svært liten grad en statistisk betydning. Tall fra 2020 er gitt i parentes.

Kommune	Økonomi	Vinning	Vold	Seksual- lovbrudd	Narkotika	Trafikk	Ruskjøring	Tyveri fra bolig	Tyveri fra fritids- eiendom
Alvdal	6 (7)	16 (1)	4 (2)	1 (2)	5 (3)	101 (127)	5 (7)	1 (0)	0 (0)
Dovre	5 (3)	12 (11)	4 (2)	2 (2)	1 (11)	150 (91)	2 (3)	0 (0)	3 (1)
Eidskog	78(51)	121 (100)	30 (30)	13 (10)	56 (52)	222 (194)	27(35)	9 (7)	2 (1)
Elverum	104 (137)	374 (271)	165 (134)	21 (14)	52 (131)	485 (440)	42 (46)	30 (33)	3 (3)
Engerdal	6 (5)	9 (3)	6 (5)	14 (1)	1 (1)	8 (3)	3 (0)	0 (0)	0 (0)
Etnedal	4 (3)	5 (3)	1 (4)	2 (2)	1 (2)	25 (15)	1(2)	0 (0)	0 (2)
Folldal	3 (6)	6 (7)	2 (5)	0 (0)	1 (11)	12 (13)	1(3)	0 (0)	0 (0)
Gausdal	10 (7)	16 (21)	9 (14)	6 (5)	1 (6)	35 (33)	5(6)	2 (4)	2 (5)
Gjøvik	108 (107)	375 (272)	141 (137)	37 (40)	88 (175)	278 (224)	49(68)	13 (18)	0 (3)
Gran	58 (69)	73 (76)	48 (52)	9 (17)	50 (87)	198 (233)	58(55)	4 (7)	0 (0)
Grue	25 (23)	28 (33)	20 (17)	9 (2)	8 (13)	74 (40)	8(8)	1 (2)	0 (1)
Hamar	188 (185)	500 (499)	152 (181)	78 (35)	149 (186)	176 (176)	67(59)	12 (28)	1 (7)
Kongsvinger	107 (113)	251 (195)	118 (108)	24 (28)	87 (105)	269 (223)	77(53)	15 (21)	2 (3)
Lesja	2 (4)	11 (8)	5 (4)	6 (2)	1 (2)	121 (89)	0(1)	0 (0)	1 (3)
Lillehammer	103 (99)	325 (328)	86 (82)	61 (33)	62 (128)	150 (120)	35(39)	24 (18)	1 (2)
Lom	6 (4)	15 (5)	1 (3)	2 (4)	3 (0)	19 (15)	2(1)	1 (0)	0 (0)

Kommune	Økonomi	Vinning	Vold	Seksual- lovbrudd	Narkotika	Trafikk	Ruskjøring	Tyveri fra bolig	Tyveri fra fritids- eiendom
Lunner	32 (19)	55 (59)	20 (20)	3 (11)	14 (67)	181 (218)	21(43)	3 (7)	4 (2)
Løten	21 (118)	37 (47)	19 (21)	7 (12)	8 (24)	378 (337)	7(9)	2 (1)	0 (2)
Nord-Aurdal	14 (63)	35 (29)	33 (16)	9 (10)	15 (24)	139 (129)	19(13)	3 (1)	0 (2)
Nord-Fron	16 (11)	41 (47)	29 (25)	5 (4)	11 (10)	38 (56)	5(9)	4 (5)	12 (2)
Nord-Odal	44 (26)	33 (32)	11 (27)	10 (7)	8 (12)	53 (40)	14 (8)	1 (0)	1 (4)
Nordre Land	18 (15)	23 (12)	18 (13)	28 (3)	11 (11)	47 (46)	6(5)	1 (0)	1 (0)
Os	5 (4)	6 (8)	3 (2)	2 (2)	1 (2)	22 (20)	1(4)	0 (0)	2 (2)
Rendalen	6 (4)	5 (4)	7 (6)	5 (1)	0 (1)	41 (27)	2(1)	0 (0)	0 (2)
Ringebu	18 (7)	19 (17)	13 (9)	2 (1)	1 (3)	46 (54)	3(7)	1 (0)	4 (2)
Ringsaker	143 (164)	239 (274)	111 (110)	71 (41)	73 (148)	278 (271)	73(82)	14 (16)	4 (2)
Sel	16 (18)	23 (22)	20 (20)	5 (10)	14 (47)	82 (142)	4(16)	0 (2)	0 (2)
Skjåk	8 (3)	4 (5)	3 (3)	2 (2)	0 (3)	18 (16)	1(1)	0 (0)	0 (0)
Stange	91 (225)	159 (131)	89 (87)	27 (26)	55 (87)	352 (249)	33(41)	8 (12)	4 (7)
Stor-Elvdal	10 (8)	9 (11)	11 (5)	14 (1)	4 (8)	59 (65)	3(4)	0 (0)	1 (2)
Søndre Land	15 (17)	30 (24)	12 (24)	11 (0)	7 (16)	53 (72)	9(7)	2 (4)	0 (0)
Sør-Aurdal	8 (8)	16 (7)	5 (9)	4 (2)	3 (1)	70 (50)	2(3)	1 (0)	0 (1)
Sør-Fron	9 (10)	7 (6)	10 (8)	6 (25)	4 (14)	23 (19)	2(1)	1 (0)	0 (0)
Sør-Odal	25 (38)	37 (66)	25 (31)	18 (6)	41 (32)	109 (69)	40(16)	2 (6)	1 (1)
Tolga	4 (42)	4 (8)	1 (3)	1 (0)	1 (1)	12 (15)	1(3)	0 (2)	0 (2)
Trysil	38 (55)	91 (52)	33 (36)	14 (4)	13 (42)	87 (97)	13(13)	5 (2)	4 (3)
Tynset	23 (17)	11 (18)	9 (7)	8 (8)	7 (7)	93 (69)	12(11)	1 (1)	0 (1)
Vang	3 (6)	13 (10)	0 (2)	1 (1)	3 (2)	14 (12)	3(2)	1 (0)	0 (2)

Kommune	Økonomi	Vinning	Vold	Seksual- lovbrudd	Narkotika	Trafikk	Ruskjøring	Tyveri fra bolig	Tyveri fra fritids- eiendom
Vestre Slidre	13 (10)	11 (7)	4 (12)	5 (3)	1 (8)	13 (20)	1(3)	1 (1)	2 (0)
Vestre Toten	68 (66)	83 (54)	50 (50)	16 (18)	32 (59)	105 (154)	19(43)	6 (1)	3 (1)
Vågå	7 (12)	13 (8)	7 (4)	8 (5)	1 (4)	17 (21)	2(5)	0 (1)	2 (1)
Våler	14 (17)	30 (34)	24 (29)	8 (5)	4 (8)	46 (29)	9(6)	8 (5)	0 (0)
Østre Toten	58 (49)	52 (47)	36 (71)	14 (21)	13 (41)	106 (106)	9(16)	4 (1)	0 (0)
Øyer	15 (12)	40 (40)	14 (17)	4 (5)	6 (6)	106 (72)	6(5)	0 (0)	1 (1)
Øystre Slidre	13 (5)	12 (17)	9 (3)	3 (3)	2 (5)	30 (33)	4(4)	0 (1)	0 (0)
Åmot	15 (14)	49 (24)	30 (8)	10 (2)	5 (11)	46 (34)	5(8)	7 (2)	2 (0)
Åsnes	36 (72)	62 90)	35 (40)	13 (10)	19 (19)	60 (57)	11(13)	4 (10)	1 (4)

Straffesakstall 2021

Utgitt: Februar 2022

Utgiver: Innlandet politidistrikt